

พัฒนาการทาง ภาษาของเด็ก

ภาษา หมายถึง ความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่น
โดยการติดต่อที่ว่านี้รวมถึงวิธีการต่างๆ อย่างที่มนุษย์ได้
นำมาใช้ในการติดต่อเพื่อสื่อสารหรือสื่อความหมาย

ภาษาจึงเป็นเครื่องมือของมนุษย์ที่จะใช้ทำความเข้าใจ
ซึ่งกันและกันมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล

พัฒนาการทางภาษานั้นได้เริ่มต้นตั้งแต่ทารกเกิด โดย
ทารกรู้จักใช้การฟังเป็นอันดับแรกในการที่จะติดต่อกับหรือ
สัมผัสกับภาษา แล้วค่อยๆ พัฒนาขึ้นมาตามลำดับ

ลักษณะพัฒนาการทางภาษาของเด็ก

ในระยะแรกของวัยเริ่มต้นชีวิตนั้น **ทารกจะเริ่มเรียนรู้ภาษาด้วยการฟัง** ต่อมาก็มองดูสีหน้าท่าทางของพ่อแม่หรือพี่เลี้ยงผู้ดูแลใกล้ชิด **ค่อยๆ จดจำเสียงที่ได้ยิน** และลักษณะหน้าตาที่เห็นซ้ำๆ ได้ทีละน้อย **เริ่มทำเสียงอ้อแอ้ในคอตตามเสียงผู้ใหญ่** ซึ่งแสดงถึงความพยายามที่จะหัดพูด ต่อจากนั้นก็ **หัดเรียกชื่อคน สิ่งของ เครื่องใช้ เครื่องเล่น และอื่นๆ** ที่ได้พบเห็น

หลังจากพยายามเลียนแบบ และเริ่มพูดได้เป็นคำๆ
แล้ว ก็จะมี**ชอบถาม**พ่อแม่และผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนับเป็นการ
เพิ่มประมวลคำให้มากขึ้นตามลำดับ

เด็กสามารถใช้อวัยวะการออกเสียงที่กำลังเติบโตทำ
หน้าที่ได้ดี ส่งผลให้การติดต่อและสื่อความหมายกับบุคคล
รอบข้างมากขึ้น

เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาหนังสือจนกระทั่งสามารถใช้ ทักษะทางภาษาในการอ่านและเขียนเพิ่มขึ้นต่อไป

การหัดพูดนับเป็นพัฒนาการที่สำคัญที่สุดของเด็ก
พัฒนาการทางภาษาของเด็กจะเจริญก้าวหน้ามากขึ้นเพียงใด
ขึ้นอยู่กับความสนใจและการช่วยเหลือ ส่งเสริมทางภาษาของพ่อ
แม่หรือผู้เลี้ยงดู

ในขณะที่เด็กกำลังมีพัฒนาการทางภาษาอยู่นั้น
พัฒนาการทางด้านอื่นๆ ตามธรรมชาติก็เกิดขึ้นพร้อมๆ กัน
เช่น พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวและกล้ามเนื้อ

ประสบการณ์ทางภาษา

การฟัง

การพูด

การอ่าน

การเขียน

การใช้ภาษาติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน

พัฒนาการทางภาษาของวัยทารก (อายุแรกเกิด – 1 ขวบ)

- 1 เดือน - รู้จักจ้องมอง
- 1-2 เดือน - ทำเสียงสระบางสระ เช่น อา อู ได้
- 2-4 เดือน - ทำเสียงอ้อแอ้ อือออ ได้
- 4 เดือน - แสดงอาการจำหน้าแม่ได้โดยการยิ้ม
- 4-6 เดือน - มองตาม เล่นมือตัวเอง หัวเราะเสียงดัง
- 5-6 เดือน - ทำเสียงแสดงความพอใจ หรือไม่พอใจได้

พัฒนาการทางภาษาของวัยทารก (อายุแรกเกิด – 1 ขวบ)

- 6-9 เดือน - ทำเสียงดังในคำตอบโต้เสียงที่คุ้นเคย
ยื่นมือไขว่คว้าเข้าจับ และสามารถปรับตัว
เข้ากับคำพูดบางคำได้ เช่น “อึ้มหวาน”
- 9-10 เดือน - เริ่มหัดเลียนเสียงที่ผู้อื่นพูด
- 9-12 เดือน - เข้าใจคำ 2-3 คำ และพยายามจะพูดคำ
เหล่านั้น เช่น มา-มา, दा-दा รวมทั้ง
สามารถทำตามคำสั่งง่ายๆ ได้ เช่น “นอนลง”

พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยก่อนเรียน (อายุ 1 – 6 ขวบ)

1 – 1 ขวบครึ่ง

- เริ่มพูดเป็นประโยคโดยใช้คำคำเดียวก่อน และใช้ท่าทางประกอบ เช่น “ขอ” แล้วชี้ไปยังสิ่งที่ต้องการ

- เริ่มหัดใช้คำพูดและพูดได้ประมาณ 10 คำ แต่มักฟังไม่ใคร่รู้เรื่อง นอกจากผู้ใกล้ชิด

1 ขวบครึ่ง – 2 ขวบ

- การออกเสียงจะเริ่มชัดเจนขึ้นและสามารถเรียกสิ่งที่คุณหุบ่่อยๆ ได้ เช่น หมา แมว น้ำ

- เริ่มผสมคำเป็นประโยค เช่น แม่มา อยู่ที่นี่

พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยก่อนเรียน (อายุ 1 – 6 ขวบ)

2 ขวบ

- เริ่มรู้จักพูดคำว่า “ไม่”
- เรียกชื่อคน สัตว์ และสิ่งของบางอย่างได้
- พูดประโยคธรรมดาได้ แต่มักไม่สมบูรณ์ มีคำนามและคำกริยา เช่น ขอกลิ้วย แมวมา หนูขอนม ใช้คำพูดได้ประมาณ 30 คำ

พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยก่อนเรียน (อายุ 1 – 6 ขวบ)

2 – 3 ขวบ

- พูดได้ประโยคละ 3 – 4 คำ
- รู้จักคำประมาณ 300 – 400 คำ
- ชอบพูดคำซ้ำๆ และเริ่มติดอ่าง
- ชอบดูรูปภาพสวยๆ และเริ่มสนใจฟังนิทาน เรื่องสั้น
- รู้คำศัพท์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และชอบซักถาม
- เริ่มรู้จักใช้คำกริยา สรรพนาม กริยาวิเศษณ์
และอื่นๆ

พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยก่อนเรียน (อายุ 1 – 6 ขวบ)

3 – 4 ขวบ

- พูดประโยคได้ยาวและพูดได้ชัดเจนขึ้น บางครั้งก็พูดคนเดียวหรือพูดกับของเล่น
- รู้จักคำศัพท์เพิ่มขึ้นถึงประมาณ 1,000 คำ และเริ่มนับเลขได้
- ใช้คำพูดแสดงออกทางอารมณ์ได้ และทำเสียงเพลงได้
- เริ่มอยากอ่านหนังสือ และชอบฟังนิทาน
- ถ้าเข้าโรงเรียนอนุบาลก็จะเริ่มหัดเขียน เช่น เขียนชื่อตัวเองและวาดรูปต่างๆ

พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยก่อนเรียน (อายุ 1 – 6 ขวบ)

4 ขวบ

- พูดมาก และชอบพูดอวดความสามารถของตัวเอง
- พูดเป็นประโยคได้สมบูรณ์ขึ้น และรู้คำศัพท์ประมาณ 1,500 คำ
- รู้จักใช้คำสรรพนามแทนตัวเองในการพูดเป็นประโยค
- ชอบถามคำถามต่างๆ และต้องการคำอธิบายโดยละเอียด
- ชอบดูภาพการ์ตูน
- จำตัวอักษรและตัวเลขได้บ้าง
- ชอบฟังนิทานหรือเรื่องเล่า และชอบเล่าเรื่องของตัวเอง
- เขียนรูปภาพได้บ้างและรู้ความหมาย

พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยก่อนเรียน (อายุ 1 – 6 ขวบ)

5 ขวบ

- พูดยาชัดเจนนขึ้นมาก แต่ออกเสียงตัว ร ล ยังไม่ชัด
- สนใจในรายละเอียดของคำศัพท์ต่างๆ รู้จักมีเหตุผลมากขึ้น
- เริ่มทราบความหมายของวัน เดือน ปี
- นับเลขได้มากขึ้น เริ่มอ่านคำง่ายๆ ได้
- สนใจฟังนิทานเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงหรือเด็กๆ ด้วยกัน
- สนใจรูปภาพสวยๆ และชอบหนังสือที่มีภาพประกอบมากๆ
- จำชื่อของตนเองได้ และเขียนชื่อตัวเองตามตัวออย่างได้
- เข้าใจอักษรบางคำ เช่น เย็น ร้อน หยุด
- เริ่มมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งของและภาพ
- เริ่มเข้าโรงเรียน

พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยก่อนเรียน (อายุ 1 – 6 ขวบ)

6 ขวบ

- เข้าโรงเรียน รู้จักใช้ภาษาอย่างมีความคิด
- ฟังคำศัพท์ที่รู้เรื่อง
- บรรยายรูปภาพ และเติมสิ่งที่ขาดไปจากรูปภาพได้
- รู้ความหมายของฤดู เช่น หน้าร้อน หน้าฝน
- อ่านหนังสือสำหรับเด็กง่ายๆ เป็นบ้าง และจำคำบางคำได้
- เขียนประโยคสั้นๆ ได้

พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยเริ่มเรียน

(อายุ 6 – 12 ขวบ)

6 -7 ขวบ

- พูดมากขึ้น และมักใช้ตัวเองเป็นศูนย์กลางในการพูด บางครั้งก็ชอบบ่น
- สามารถใช้คำศัพท์ในชีวิตประจำวันได้เพิ่มมากขึ้น
- ชอบฟังนิทานหรือนิยายที่ยาวขึ้น
- รู้จักใช้ภาษาแสดงอารมณ์รักใคร่หรือเกลียดชัง และแสดงความรู้สึก

ของตนเมื่อเห็นด้วยหรือโต้แย้ง

- สนใจหนังสือที่มีภาพเกี่ยวกับเรื่องธรรมชาติ
- ชอบหัดอ่านหนังสือด้วยตัวเอง และชอบอ่านเสียงดัง
- สามารถควบคุมการใช้กล้ามเนื้อมือให้ประสานกับสายตา

พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยเริ่มเรียน

(อายุ 6 – 12 ขวบ)

8 ขวบ

- ชอบฟังนิยาย ชอบเล่นนิทาน และชอบคุยไ้อวด
- ใช้คำที่เป็นนามธรรมได้ รู้เหตุผลและรู้ปัญหามากขึ้น
- สามารถรับรู้และมีความเข้าใจได้กว้างขวางขึ้น
- เริ่มใช้ภาษาลับซึ่งเป็นภาษาเฉพาะกลุ่ม (ทั้งพูดและเขียน)
- เริ่มอ่านหนังสือด้วยตนเองได้ และชอบอ่านเจียบๆ ในใจ
- เขียนได้มากขึ้นและเพิ่มความเรียบร้อยในการเขียน

พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยเริ่มเรียน (อายุ 6 – 12 ขวบ)

9 ขวบ

- รู้จักใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายกับผู้ใหญ่ได้ดีขึ้น
- ชอบความจริงมากขึ้น ไม่ค่อยชอบนิยายเหมือนก่อน
- ชอบอ่านเรื่องที่ตนสนใจ
- รู้จักทำความเข้าใจกับคำแปลกๆ และเข้าใจความหมายได้ดีขึ้น
- อ่านหนังสือได้เร็วขึ้น
- ลายมือดีขึ้น และเขียนจดหมายได้

พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยเริ่มเรียน (อายุ 6 – 12 ขวบ)

-
- 10-12 ขวบ – มีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาเกี่ยวกับความสามารถทางภาษาค่อนข้างสมบูรณ์ ทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน
- คิดในลักษณะนามธรรมได้ รู้จักใช้เหตุผล รู้จักวิจารณ์และอภิปรายร่วมกับผู้อื่น
 - รู้จักแหล่งเพิ่มพูนความรู้ทางภาษา
 - มีความเร็วในการอ่านใกล้เคียงกับผู้ใหญ่
 - มีความสนใจอ่านเรื่องตามวัย และตามเพศ
 - รู้จักเขียนเรื่องย่อและรายงาน

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษา

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลจากตัวครู

1.1 ความรู้ของครู

1.2 เจตคติของครู

1.3 บุคลิกภาพและพฤติกรรมของครู

1.4 ความสามารถในการใช้ภาษาของครู

1.5 การสอนของครู

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษา

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลจากนักเรียน

2.1 สภาพทางกายของนักเรียน

2.2 สติปัญญาของนักเรียน

2.3 อารมณ์ของนักเรียน

2.4 ความสนใจของนักเรียน

2.5 ความรู้พื้นฐานของนักเรียน

2.6 ภูมิหลังของนักเรียน

2.7 จำนวนพี่น้องในครอบครัวของเด็ก

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษา

3. สภาพแวดล้อม

3.1 ภาษาที่ใช้ที่บ้าน

3.2 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว

3.3 ฐานะทางสังคมที่แวดล้อมเด็ก

3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

3.5 ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับเพื่อนๆ ในชั้นและในโรงเรียน

บรรณานุกรม

วรรณิ์ โสุมประยูร. (2544). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.